Гісторыка-культурныя каштоўнасці Кобрыншчыны, уключаныя ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь

даведка



Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь уключае ў сябе помнікі археалогіі, гісторыі, горадабудаўніцтва, мастацтва, матэрыяльныя аб'екты і нематэрыяльныя праяўленні творчасці чалавека, якім нададзены статус гісторыка-культурнай каштоўнасці паводле Закона Рэспублікі Беларусь “Аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны Рэспублікі Беларусь”.

Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь зацверджаны загадам Міністэрста культуры Рэспублікі Беларусь ад 21 чэрвеня 2007 г. № 141 і ўключае гісторыка-культурныя каштоўнасці, статус і катэгорыя якім нададзены пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 14 мая 2007 г. № 578, у рэд. ад 23 жніўня 2014 г. № 814 “Аб статусе гісторыка-культурных каштоўнасцей”.

У Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь па Кобрынскаму раёну (на 01.01.2022) занесены **72 гісторыка-культурныя каштоўнасці**, у тым ліку

69 матэрыяльных нерухомых:

- 16 помнікаў археалогіі;

- 37 помнікаў архітэктуры,

- 2 помнікі горадабудаўніцтва;

- 13 помнікаў гісторыі;

- 1 помнік мастацтва (бюст А. В. Суворава ў парку);

1 матэрыяльная рухомая:

- скарб манет (6200 адзінак),

2 нематэрыяльныя гісторыка-культурныя каштоўнасці:

- тапанімічны аб’ект «Княжая Гара»;

- «Традыцыя вырабу і выкарыстання строю лелікаўскай свахі Кобрынскага раёна».

Трэба адзначыць, што амаль 30% ад усіх гісторыка-культурных каштоўнасцей Брэсцкай вобласці знаходзіцца ў Кобрынскім раёне.

На сённяшні час на ўзгадненні знаходзіцца праект пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь “Аб наданні статусу і катэгорый гісторыка-культурнай каштоўнасці, пазбаўленні статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці і ўнясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь”, у адпаведнасці з якім пазбаўлены статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці
замчышча, в. Запруды Кобрынскага раёна Брэсцкай вобласці;
у падраздзеле “Кобрынскі раён” словы “вул. Першамайская, 1, 2, 3, 4, 5, 6” заменены словамі “
вул. Першамайская, 1, 2, 3, 4, 5, 8
”; статус і катэгорыя гісторыка-культурнай каштоўнасці Рэспублікі Беларусь надаецца тапанімічнаму аб’екту “
Княжая гара” (в. Ляхчыцы).

Кобрын

Гістарычны цэнтр г. Кобрына: будынкі і збудаванні, планіровачная структура,



ландшафт і культурны пласт на тэрыторыі, абмежаванай лініяй, якая праходзіць ад р. Мухавец па ўсходняму берагу р. Кобрынкі, перасякае вул. Першамай-скую, далей па тыльнай мяжы дваровых тэрыторый забудовы паўднёвага боку вул. Першамайскай, усходняга боку пл. Свабоды, усходняга боку вул. Інтэрнацыя-нальнай да дома № 26,

затым па паўднёвай мяжы ўчастка



домаўладання № 26 на захад да дома № 3 па вул. Леніна, па тыльнай мяжы дваровых тэрыторый забудовы няцотнага боку вуліц Леніна і 17 Верасня да берагавой лініі р. Мухавец, далей – па ўмоўнай лініі ад месца злучэння гістарычнага цэнтра з берагавой лініяй р. Мухавец да перакрыжавання вуліц Набярэжнай і Чыгуначнай, па забудове паўночнага боку вуліц Чыгуначнай і Мікольскай да праезду паміж дамамі № 22 і 24, па ўсходняму краю гэтага праезду да р.Мухавец, па ўмоўнай лініі праз р.Мухавец да месца на ўсходнім беразе р. Кобрынкі пры яе ўпадзенні ў р. Мухавец (*датаванне каштоўнасці* – **19-20 стст**
.;
месцазнаходжанне
-
г. Кобрын, вул. 17 Верасня, 1, 9, пл. Замкавая, 5, 14, 15, вул. Інтэрнацыянальная, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 13, 14, 15, 18, 22, 24, 26, вул. Леніна, 6
(інвентарныя нумары 12805, 12806, 12807, 12808, 12812, 12813),
10, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 25, 27, 29, 33, 35, 37, 41, 43, 49, вул. Першамайская, 1, 2, 3, 4, 5, 8, пл. Свабоды, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 14, 15, 16, вул. Суворава, 1, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 11/1, 13, вул. Чыгуначная, 2, 3, 4, 6, 8
;
катэгорыя каштоўнасці
–
2
).

Забудова вул. Беларускай *(датаванне каштоўнасці -* **канец XIX - пачатак XX стагоддзя**
;
месцазнаходжанне -
г. Кобрын,
вул. Беларуская, 1, 2, 9
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Забудова вул. Кастрычніцкай *(датаванне каштоўнасці -* **канец XIX - пачатак XX стагоддзя**
;
месцазнаходжанне -
г. Кобрын,
вул. Кастрычніцкая, 1, 5, 7
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Забудова вул. Кірава *(датаванне каштоўнасці -* **канец XIX стагоддзя**;
месцазнаходжанне -
г. Кобрын,
вул. Кірава, 2, 3, 5
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Забудова вул. Леніна *(датаванне каштоўнасці-* **канец XIX - пачатак XX стагоддзя;**
месцазнаходжанне -
г. Кобрын,
вул. Леніна, 26, 28, 30, 32, 36, 40, 42, 57, 73, 77
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Забудова вул. Матросава *(датаванне каштоўнасці-* **канец XIX - першая палова XX стагоддзя**
;
месцазнаходжанне -
г. Кобрын,
вул. Матросава, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 13, 14, 20

;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Забудова вул. Першамайскай *(датаванне каштоўнасці -* **канец XIX - першая палова X X**
стагоддзя
;
месцазнаходжанне -
г. Кобрын, вул. Першамайская, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 30, 32, 39, 41, 45, 63, 65, 91
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Забудова вул. Савецкай *(датаванне каштоўнасці -* **канец XIX - першая палова XX стагоддзя**
;
месцазнаходжанне -
г. Кобрын, вул. Савецкая, 2 ,3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 18, 19, 24, 25, 30, 32, 42, 63, 87, 88, 91, 94, 96, 98, 100, 102, 103, 131
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Забудова вул. Чыгуначнай *(датаванне каштоўнасці -* **канец XIX - першая папова XX стагоддзя**
;
месцазнаходжанне -
г. Кобрын, вул. Чыгуначная, 10,16
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3

).

Забудова вул. Чырвонаармейскай *(датаванне каштоўнасці –* **канец XIX стагоддзя**; *месцазнаходжанне -*
г. Кобрын, вул. Чырвона-армейская, 1,2
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Будынак *(датаванне каштоўнасці -* **1905 год**; *месцазнаходжанне -* **г. Кобрын, пл. Замкавая, 1** ; *катэгорыя каштоўнасці*
–
3
).

Будынак *(датаванне каштоўнасці-* **1925 год**; *месцазнаходжанне -* г**. Кобрын, вул. Дзяржынскага, 11** **;**
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Будынак *(датаванне каштоўнасці –* **1821 год;** *месцазнаходжанне* **- г. Кобрын, вул. Савецкая, 65** ;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Будынак *(датаванне каштоўнасці -***1846 год**; *месцазнаходжанне -* **г. Кобрын, вул. Савецкая, 108** ; *катэгорыя каштоўнасці*
–

3
).

Былы сядзібны дом А. В. Суворава *(датаванне каштоўнасці -* **канец XVIII стагоддзя**;
месцазнаходжанне -
г. Кобрын, вул. Суворава, 16
;
катэгорыя каштоўнасці
–
2
).

Парк імя А. В. Суворава (*датаванне каштоўнасці-* **1768 г.**; *месцазнаходжанне -* **г. Кобрын, паўднёвая ўскраіна горада**
;
катэгорыя каштоўнасці
–
2
).

Будынак былога Спаскага манастыра *(датаванне каштоўнасці -* **1465 год, XVII-XVIII стагоддзі;**
месцазнаходжанне -
г. Кобрын, вул. 17 Верасня
;
катэгорыя каштоўнасці
–
2
).

Сабор Аляксандра Неўскага (*датаванне каштоўнасці -* **1864-1868 гг;**
месцазнаходжанне -
г. Кобрын,
вул. Леніна, 18
;
катэгорыя каштоўнасці
–
2

).

Петрапаўлаўская царква *(датаванне каштоўнасці -* **пачатак XX стагоддзя;** *месцазнаходжанне*
-
г. Кобрын,
вул. Першамайская (на могілках)
;
катэгорыя каштоўнасці
–
2
).

Мікольская царква *(датаванне каштоўнасці -* **1750 год;** *месцазнаходжанне -* **г. Кобрын, вул. Мікольская, 2**
;
катэгорыя каштоўнасці
–
2
).

Будынак былой сінагогі *(датаванне каштоўнасці -* **другая палова XIX стагоддзя;** *месцазнаходжанне -*
г. Кобрын, вул. Першамайская, 40
;
катэгорыя каштоўнасці
–
2).

Касцёл Спачыну Найсвяцейшай Дзевы Марыі *(датаванне каштоўнасці -* **сярэдзіна XIX**
стагоддзя
;
месцазнаходжанне -
г. Кобрын, вул. Першамайская, 80
;
катэгорыя каштоўнасці
–

3
).

Помнік у гонар перамогі 1812 года *(датаванне каштоўнасці* – **1912 год, 1951 год;**
месцазнаходжанне
-
г. Кобрын, вул. Леніна
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Бюст А. В. Суворава *(датаванне каштоўнасці* - **1904 год**, адноўлены ў 1950 годзе;
месцазнаходжанне -
г. Кобрын, парк імя А. В. Суворава
;
катэгорыя каштоўнасці
–
2
).

Брацкая магіла і ўчастак воінскіх пахаванняў *(датаванне каштоўнасці* – **1944 год**;
месцазнаходжанне -
г. Кобрын, на гарадскіх могілках
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Скарб манет (6200 адзінак) *(датаванне каштоўнасці* – **XVII стагоддзе**;
месцазнаходжанне -
г. Кобрын, ваенна-гістарычны музей імя
А. В. Суворава
;
катэгорыя каштоўнасці
–

2
).

Кобрынскі раён

Акцябр

Свята-Пакроўская царква *(датаванне каштоўнасці* – **1937 год;** *месцазнаходжанне* - **в. Акцябр**
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Астромічы

Брацкая магіла *(датаванне каштоўнасці* – **1944 год;** *месцазнаходжанне* - **в. Астромічы**;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Балоты

Царква Прападобнай Параскевы Сербскай *(датаванне каштоўнасці* – **1885 год;**
месцазнаходжанне -
в. Балоты

;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Бародзічы

Камень з выявамі і надпісамі (Бародзічы 1) *(датаванне каштоўнасці* – **1886 год**;
месцазнаходжанне -
в. Бародзічы
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Надмагільны камень з выявамі і надпісамі (Бародзічы 2) *(датаванне каштоўнасці* – **п
ачатак
XX
стагоддзя**
;
месцазнаходжанне
-
в. Бародзічы
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Буховічы

Пакроўская царква *(датаванне каштоўнасці* – **1674 год;** *месцазнаходжанне -* **в.
Буховічы** ;

катэгорыя каштоўнасці
–
2
).

Бяроза

Свята-Ільінская царква *(датаванне каштоўнасці* – **1863 год;** *месцазнаходжанне* - **в. Бяроза, на могілках**
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Свята-Крыжаўзвіжанская царква *(датаванне каштоўнасці* – **1864 год**;
месцазнаходжанне -
в. Бяроза
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Бярозна

Каменны комплекс з выявамі і надпісамі *(датаванне каштоўнасці* – **1803 год**;
месцазнаходжанне -
в. Бярозна
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Верхалессе

Свята-Мікалаеўская царква *(датаванне каштоўнасці –* **1888 год;** *месцазнаходжанне -* **в. Верхалессе**
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Гарадзец

Свята-Увазнясенская царква *(датаванне каштоўнасці –***1799 год** ; *месцазнаходжанне -* **в. Гарадзец**
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Брацкая магіла *(датаванне каштоўнасці –* **1944 год**; *месцазнаходжанне -* **в. Гарадзец**; *катэгорыя каштоўнасці*
–
3
).

Гірск

Ветраны млын *(датаванне каштоўнасці –* **пачатак XX стагоддзя**; *месцазнаходжанне -* **в. Гірск**
; катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Дзівін

Брацкая магіла *(датаванне каштоўнасці –* **1944 год**; *месцазнаходжанне -* **в. Дзівін**; *катэгорыя каштоўнасці*
–
3
).

Царква Параскевы Пятніцы са званіцай *(датаванне каштоўнасці –* **1740 год**; *месцазнаходжанне -*
в. Дзівін
;
катэгорыя каштоўнасці
–
2
).

Прачысценская царква *(датаванне каштоўнасці –* **XX стагоддзе**; *месцазнаходжанне -*
в. Дзівін
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Дзямідаўшчына

Камень з выявамі і надпісамі *(датаванне каштоўнасці –* **1405 год;** *месцазнаходжанне -*
в. Дзямідаўшчына
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Закросніца

Каменны могільнік *(датаванне каштоўнасці –* **XIV-XVI стагоддзі**; *месцазнаходжанне -* **в. Закросніца, 1 км на поўдзень, урочышча Замошша**
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Залессе

Курган перыяду ранняга сярэднявечча *(датаванне каштоўнасці –* **XI-XIII стагоддзі**;
месцазнаходжанне -
в. Залессе, 3,3 км на паўночны ўсход ад вёскі, у лесе;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Запруды

Брацкая магіла *(датаванне каштоўнасці –* **1944 год**; *месца-знаходжанне -* **в. Запруды**;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Засімы

Брацкая магіла *(датаванне каштоўнасці –* **1941 год**; *месца-знаходжанне -* **в. Засімы**; *катэгорыя каштоўнасці*
–
3
).

Курганны могільнік-1 перыяду ранняга сярэднявечча (*датаванне каштоўнасці –* **XI-XIII стагоддзі**
;
месцазнаходжанне -
в. Засімы,
0,4 км на ўсход, урочышча Малодча, у лесе;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Курганны могільнік-2 перыяду ранняга сярэднявечча (*датаванне каштоўнасці –* **XI-XIII стагоддзі**
;
месцазнаходжанне -
в. Засімы, 0,5 км на захад, урочышча Шараеў Лес
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Грунтавы могільнік позняга сярэднявечча з каменнымі стэламі (*датаванне каштоўнасці –* **XIV-X**
V
I стагоддзі
;
месцазнаходжанне -
в
. Засімы, на ўсходняй ускраіне
;
катэгорыя каштоўнасці
–

З
).

Казішча

Брацкая магіла *(датаванне каштоўнасці –* **1943 год;** *месцазнаходжанне* **- в. Казішча**; *катэгорыя каштоўнасці*
–
З
).

Свята-Троіцкая царква (*датаванне каштоўнасці –* **1927 год;** *месцазнаходжанне -* **в. Казішча**
;
катэгорыя каштоўнасці
–
З
).

Каменка

Каменны комплекс з выявамі і надпісамі(Каменка 1) (*датаванне каштоўнасці –* **1848 год** ;
месцазнаходжанне -
в. Каменка;
катэгорыя каштоўнасці
–
З
).

Каменны комплекс з выявамі і надпісамі (Каменка 2) (*датаванне каштоўнасці –* **1848 год** ;
месцазнаходжанне -
в. Каменка

;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Ківацічы

Званіца касцёла (*датаванне каштоўнасці* – **XIX стагоддзе**; *месцазнаходжанне* - **в. Ківаціч**ы;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Кісялёўцы

Грунтавы могільнік позняга сярэднявечча з каменнымі стэламі (*датаванне каштоўнасці* – **XIV-X**
V
I стагоддзі
;
месцазнаходжанне
-
в. Кісялёўцы, у цэнтры вёскі
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Курганны могільнік перыяду ранняга сярэднявечча (*датаванне каштоўнасці* – **XI-XII**
I стагоддзі
;
месцазнаходжанне -

в. Кісялёўцы, 2,5 км на поўдзень, урочышча Ямішча
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Лелікава

□□□□□□ ***Дзмітрыеўская царква са званіцай*** (*датаванне каштоўнасці* – **XVIII стагоддзе**
;
месцазнаходжанне
–
в. Лелікава
;
катэгорыя кашт.
–
2
).

Ляхчыцы

□□□□□□ ***Тапанімічны аб'ект "Княжая Гара"*** (месцазнаходжанне – **в. Ляхчыцы**, урочышча Княжая Гара

Навасёлкі

□□□□□□ ***Свята-Міхайлаўская царква*** (*датаванне каштоўнасці* – **1881 год;**
месцазнаходжанне –
в. Навасёлкі

;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Павіцце

□□□□□□ ***Прачысценская царква*** (*датаванне каштоўнасці –***1911 год***; *месцазнаходжанне –* **в. Павіцце***;*
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Паўлава

□□□□□□ ***Надмагільны камень*** (*датаванне каштоўнасці –* **1637 год**; *месцазнаходжанне –* **в. Паўлава**
; катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Пескі

□□□□□□ ***Каменная ложа*** (*датаванне каштоўнасці –* **XVIII стагоддзе;** *месцазнаходжанне –* **в. Пескі***; катэгорыя*
каштоўнасці
–
3
).

Брацкая магіла (*датаванне каштоўнасці*– **1941-1944 гг.**; *месца-знаходжанне* **– в. Пескі**; *катэгорыя каштоўнасці*
–
3
).

Стрыгава

Брацкая магіла (*датаванне каштоўнасці* – **1944 год**; *месца-знаходжанне* – **в Стрыгава** *; катэгорыя каштоўнасці*
–
3
).

Турная

Брацкая магіла (*датаванне каштоўнасці* – **1944 год**; *месца-знаходжанне* – **в. Турная***; катэгорыя каштоўнасці*
–
3
).

Тэўлі

Брацкая магіла (*датаванне каштоўнасці* – **1944 год**; *месца-знаходжанне* **– в. Тэўлі***; катэгорыя каштоўнасці*
–
3
).

Дзмітрыеўская царква (*датаванне каштоўнасці* – **1881 год**; *месцазнаходжанне* **– в. Тэўлі** *;*

катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Свята-Успенская царква (*датаванне каштоўнасці* –**1872 год;** *месцазнаходжанне* **– в. Тэўлі**
;
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Хабовічы

Пакроўская царква (*датаванне каштоўнасці* –**1899 год**; *месцазнаходжанне* – **в. Хабовічы** *;*
катэгорыя каштоўнасці
–
3
).

Яромічы

Міхайлаўская царква з брамай-званіцай (*датаванне каштоўнасці* – **1784 год;**
месцазнаходжанне
–
в. Яромічы
; катэгорыя каштоўнасці
–
2
).